

TARBIYADA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI

*Denov tadbirkorlik va pedagogika insituti pedagogika fakulteti Boshlang'ich
ta'lim yo'nalishi 3-bosqich 10BT-22 guruh talabalari*

Qurbonova Barno Panji qizi

Toshmurodova Nozima

Xolmurodova Mahinabonu

Annotatsiya : *Mazkur tezisda ta'lim va tarbiya jarayonlarida innovatsion texnologiyalarning ahamiyati, ularning tarbiyaviy imkoniyatlari, o'quvchi shaxsini har tomonlama shakllantirishdagi roli yoritilgan. Shuningdek, tarbiyani takomillashtirishda zamonaviy yondashuvlarning afzalliklari haqida fikr yuritilgan.*

Kalit so'zlar: *Tarbiyaviy jarayon, innovatsion texnologiya, zamonaviy yondashuv, ta'lim samaradorligi, shaxsiy rivojlanish*

Kirish

Hozirgi kunda jamiyat taraqqiyoti ta'lim va tarbiya sifatiga bevosita bog'liqdir. Ta'lim tizimidagi islohotlar, zamonaviy yondashuvlar va texnologik yangiliklar nafaqat bilim berishga, balki tarbiyaviy faoliyatni yanada takomillashtirishga ham xizmat qilmoqda. Bugungi globallashuv davrida yoshlarda yuksak ma'naviy fazilatlarni shakllantirish, ularni ongli fuqarolik pozitsiyasiga ega bo'lgan barkamol shaxs sifatida tarbiyalash dolzarb vazifaga aylanmoqda. Bu borada innovatsion texnologiyalarning imkoniyatlaridan foydalanish tarbiyaning samaradorligini oshiradi.

Asosiy qism

Innovatsion texnologiyalar ta'limda yangi yondashuvlar orqali o'quvchining mustaqil fikrlashi, ijodkorligi va tashabbuskorligini rivojlantiradi. Tarbiya sohasida bunday texnologiyalarning qo'llanilishi esa yoshlarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda, ularni har tomonlama yetuk va faol shaxs

sifatida shakllantirish imkonini beradi. Masalan, axborot texnologiyalari asosida tashkil etilgan tarbiyaviy mashg'ulotlar orqali bolalarning kommunikativ ko'nikmalari, axloqiy qarashlari va ijtimoiy moslashuvchanlik darajasi ortadi. Shuningdek, masofaviy ta'lim, interaktiv treninglar, virtual muhitda olib boriladigan ma'naviy ma'rifiy suhbatlar tarbiya samaradorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Innovatsion texnologiyalar yordamida tarbiyaviy faoliyatda yangi vosita va metodlardan foydalanish, o'quvchilar bilan ishlashda individual va guruh yondashuvlarni uyg'unlashtirish mumkin. Bunday yondashuv bolalarda mustaqil qaror qabul qilish, jamiyatdagi o'rni anglash va ijtimoiy faollikni rivojlantirishga xizmat qiladi. Tarbiyachi yoki o'qituvchi innovatsion yondashuvlardan foydalangan holda, har bir bolaning ehtiyojini inobatga olib, ularning shaxsiy qobiliyatlarini rivojlantirishi mumkin. Innovatsion texnologiyalar orqali tarbiyaviy faoliyatni amalga oshirishda asosiy maqsad o'quvchining o'z ustida ishlashi, o'zini anglash va ijtimoiy muhitda faol ishtirok etishini ta'minlashdan iboratdir. Bu esa shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyasi doirasida amalga oshiriladi. Interaktiv metodlar, kreativ topshiriqlar, muammoli vaziyatlar orqali olib boriladigan tarbiyaviy ishlar o'quvchilarni faol fikrlashga undaydi, ularning ma'naviy dunyosini boyitadi va mustahkamlab boradi. Innovatsion texnologiyalar tarbiyaviy jarayonni yangicha asosda tashkil qilishga yordam beradi bu jarayonda o'quvchi faqat passiv tinglovchi emas balki faol ishtirokchi sifatida qatnashadi bu esa ularning shaxsiy mas'uliyat hissini kuchaytiradi zamonaviy texnologiyalar yordamida tarbiyaviy ishlar audiovizual materiallar orqali mustahkamlanadi bunda bolalarning eshitish ko'rish va his qilish orqali idrok etish qobiliyatlari uyg'unlashadi bu holat ularning ongli va chuqur tafakkurini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi Innovatsion yondashuvlarda o'quvchilarning mustaqil o'rganish faoliyati asosiy o'rinni egallaydi ayniqsa loyiha asosidagi tarbiya metodlari orqali o'quvchilar o'zlari tanlagan mavzular yuzasidan mustaqil izlanadilar o'z fikr va qarashlarini ifoda etadilar va jamoa oldida himoya qiladilar bu usul ularni nafaqat bilim olishga balki

axloqiy tarbiyani mustahkamlashga ham yo'naltiradi Tarbiyada innovatsion texnologiyalar qo'llanilganda o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi muloqot shakli o'zgaradi bu esa tarbiyaviy muloqotni demokratik va ochiq ruhda olib borishga xizmat qiladi o'quvchilar o'z fikrlarini erkin ifoda etadilar o'zaro hurmat va ishonch muhitida axloqiy qadriyatlar singdiriladi interaktiv metodlar orqali olib borilgan darsdan tashqari faoliyatlar bolalarda jamoaviylik hissi mas'uliyat va tashabbuskorlikni rivojlantiradi

Tarbiyaviy faoliyatda raqamli texnologiyalar bilan bir qatorda hayotga yaqinlashtirilgan amaliy mashg'ulotlar ham muhim hisoblanadi masalan ekologik tarbiya doirasida o'quvchilar bilan o'tkaziladigan tajribalar amaliy kuzatishlar ijtimoiy loyihalar ularning tabiatga munosabatini ijobiy shakllantirishga xizmat qiladi bu orqali o'quvchilarda atrof muhitga mehr uyg'otiladi shuningdek sog'lom turmush tarzini shakllantirishda raqamli vositalar orqali sport dasturlari salomatlik darslari ham foydali natijalar beradi Innovatsion texnologiyalar asosidagi tarbiyaviy yondashuvda har bir bolaning psixologik va individual xususiyatlari hisobga olinadi bu esa inkluziv ta'lim muhiti shakllanishiga xizmat qiladi tarbiya jarayonida har bir bola o'zini qadrlangan deb his qiladi bu esa ularning o'ziga bo'lgan ishonchini orttiradi va faol fuqarolik pozitsiyasini shakllantiradi Shuningdek innovatsion texnologiyalar yordamida milliy qadriyatlar va zamonaviy bilimlarni uyg'unlashtirish imkoniyati yaratiladi bu holat yoshlarning milliy g'ururini yuksaltiradi va ularni zamonaviy dunyoqarashga ega bo'lgan barkamol shaxs sifatida tarbiyalaydi ayniqsa mediamahsulotlar animatsiyalar va raqamli hikoyalar orqali milliy qahramonlar tarixiy shaxslar va ijobiy obrazlar taqdim etilishi tarbiyada yuqori samara beradi

Xulosa

Tarbiyada innovatsion texnologiyalarning o'rni bugungi ta'lim va tarbiya tizimi uchun g'oyat muhim hisoblanadi chunki u bolalar va yoshlar shaxsini har tomonlama rivojlantirish ularni ijtimoiy hayotga tayyorlash milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalash uchun yangi zamonaviy

imkoniyatlar yaratadi innovatsion texnologiyalar vositasida olib borilgan tarbiyaviy ishlar o'quvchining fikrlash salohiyatini kengaytiradi ularni mustaqil qaror qabul qilishga undaydi o'z fikrini erkin bayon qilishga yordam beradi bunda interaktiv metodlar raqamli resurslar virtual muhitdagi mashg'ulotlar pedagogik faoliyatning samaradorligini oshirishga xizmat qiladi

Bugungi globallashuv va axborot asrida ta'lim muassasalari tarbiyaviy faoliyatni takomillashtirishda yangicha yondashuvlarga ehtiyoj sezmoqda bu esa o'z navbatida innovatsion texnologiyalarning chuqur o'zlashtirilishini zaruratga aylantiradi zero tarbiyada an'anaviy metodlar bilan bir qatorda zamonaviy yondashuvlardan foydalanish o'quvchilarning qiziqishini uyg'otadi ularni faol ishtirokchi sifatida tarbiyalaydi va real hayotga tayyorlaydi

Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan tarbiya jarayonida o'quvchilar axloqiy estetik ekologik mehnat va fuqarolik tarbiyasi yo'nalishlarida bilim ko'nikma va malakalarni amaliyot bilan uyg'unlashtirib boradilar bu esa ularda muhim ijtimoiy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi shuningdek har bir bola va o'quvchining individual ehtiyojini inobatga olgan holda tarbiyaviy ishlarni olib borish ularni shaxsiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi

Tarbiyaviy faoliyatda innovatsion texnologiyalarni izchil joriy etish orqali pedagogik jarayon nafaqat mazmunan balki shaklan ham zamonaviylashadi bu esa o'quvchilarning tafakkuri dunyoqarashi va ijtimoiy faolligini yuksaltirish bilan birga ularni mas'uliyatli mustaqil fikrlovchi tashabbuskor va zamonaviy fuqarolar etib tarbiyalashga xizmat qiladi

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Juraev A. *Pedagogik texnologiyalar*. – Toshkent: O'qituvchi, 2021.
2. Qodirov B. *Innovatsion ta'lim texnologiyalari*. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2022.

3. Xolmatova M. *Ta'lim va tarbiyada innovatsion yondashuvlar.* – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2023.
4. Qambarov I. *Zamonaviy pedagogik texnologiyalar.* – Samarqand: Zarafshon, 2020.
5. Karimova D. *Pedagogik innovatsiyalar nazariyasi va amaliyoti.* – Toshkent: Ilm Ziya, 2021.
6. Xasanboyeva Z. *Tarbiyada interaktiv metodlar qo'llanilishi.* – Buxoro: Ma'rifat, 2022.
7. Rasulova N. *Innovatsion texnologiyalar asosida tarbiyaviy ishlarni tashkil etish.* – Andijon: Barkamol avlod, 2023.
8. Nurmatova M. *Ta'lim tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari.* – Toshkent: Fan va taraqqiyot, 2022.
9. Mamajonova F. *Raqamli ta'lim va tarbiyaning integratsiyasi.* – Namangan: Navro'z, 2021.
10. Ubaydullaeva S. *Zamonaviy dars va tarbiya texnologiyalari.* – Toshkent: O'zbekiston, 2023.